

een eenvoudige opklapbrug die bediend wordt vanuit de mandelige tuin en die toegang geeft tot het publieke voedselbos. Er worden een drietal tafels met bijbehorende banken zonder rugleuning geplaatst. Lengte bank en tafel max 3 meter.

Voor de collectieve gedeelten wordt, ten behoeve van het onderhoud, door de kopers van de polderwoningen een vereniging van eigenaren opgericht. Andere optie is dat er service kosten voor onderhoud door Paul Casteleijn Hoveniers of vanuit Natuurgoed Ziedewij worden doorberekend.

Collectieve entree

Aan de dijkzijde wordt voorzien in een collectieve entree. Het brede pad met halfverharding sluit aan op de privé opritten van de woningen. De toegang tot het terrein vindt plaats via een op afstand bedienbare poort met intercom. Daar staan tevens de postkasten. Het collectieve terrein is alleen betreedbaar via deze collectieve poort en de opklapbrug aan de voedselboskant.

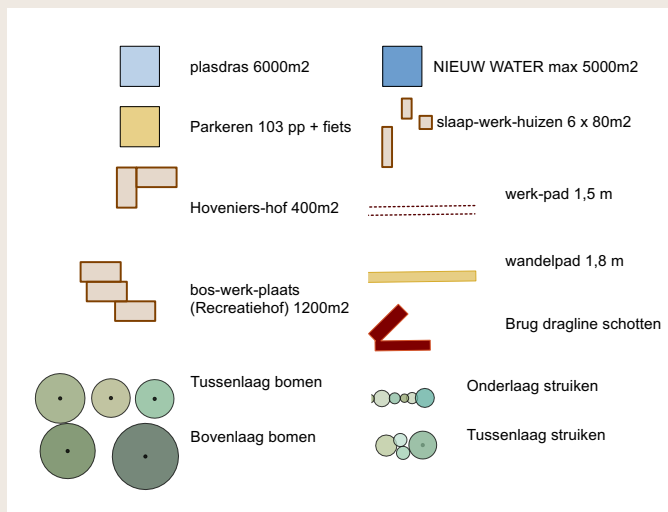
Watergang en bufferzone

Tussen het publieke voedselbos en de collectieve tuin van de polderwoningen ligt een ruime waterpartij die tevens dient als bufferzone. Het vormt de fysieke begrenzing naar het voedselbos. Deze waterpartij heeft aan weerszijden een natuurvriendelijke oever. Dat betekent dat het talud naar het water flauw is en het beplant is met een natuurlijk sortiment van weelderige waterminnende planten.

Natuurgoed Ziedewij

- a. Entreegebied
- b. Werkhof
- c. Voedsel-parkeer-bos
- d. Eten en drinken, winkel, activiteiten
- e. Entree voedselbos
- f. Voedselbos met natuurhuisjes
- g. Mandelige voedselbostuin van de polderwoningen

Legenda

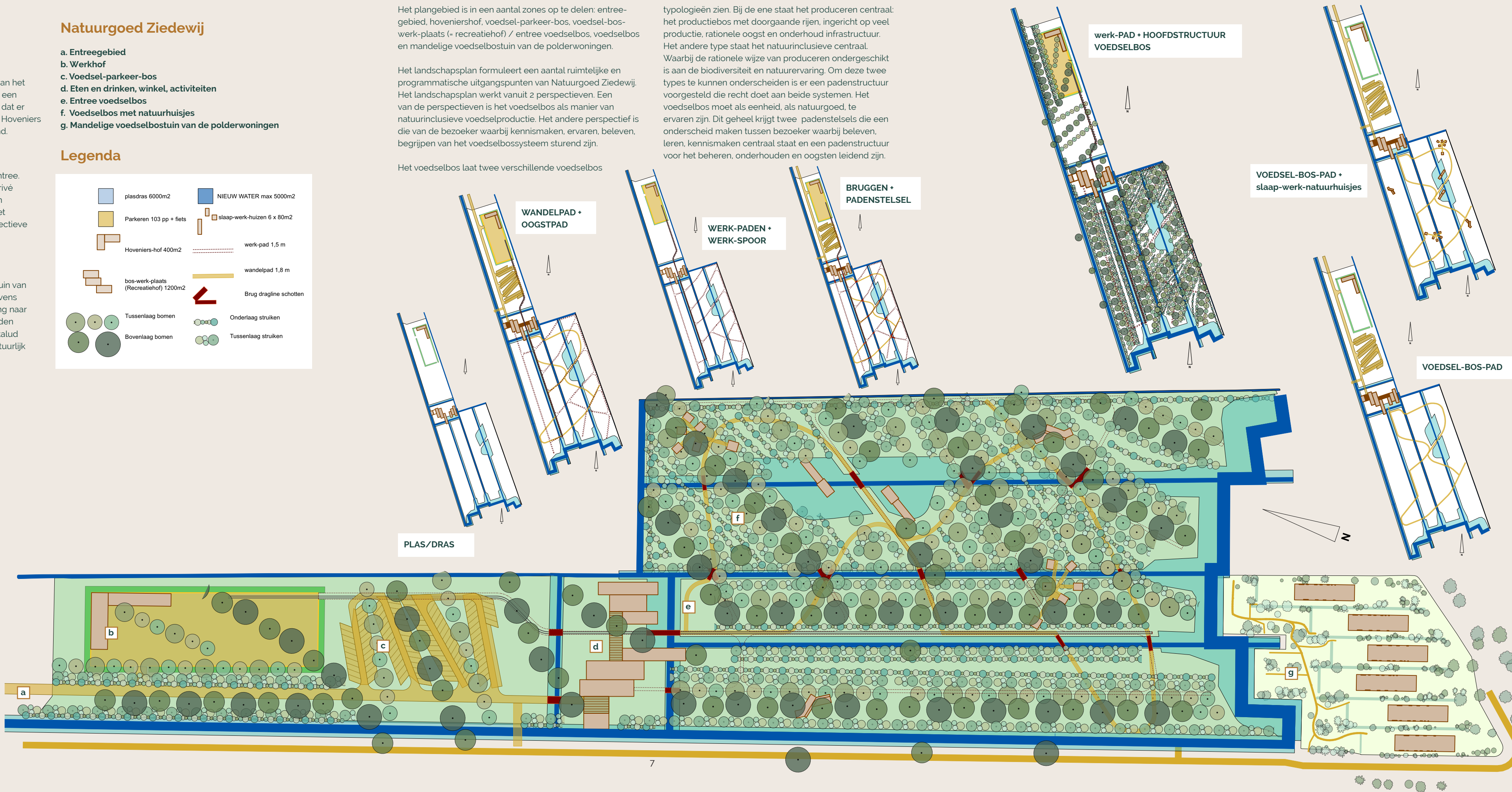

Het plangebied is in een aantal zones op te delen: entree-gebied, hoveniershof, voedsel-parkeer-bos, voedsel-bos-werk-plaats (= recreatiehof) / entree voedselbos, voedselbos en mandelige voedselbostuin van de polderwoningen.

Het landschapsplan formuleert een aantal ruimtelijke en programmatische uitgangspunten van Natuurgoed Ziedewij. Het landschapsplan werkt vanuit 2 perspectieven. Een van de perspectieven is het voedselbos als manier van natuurinclusieve voedselproductie. Het andere perspectief is die van de bezoeker waarbij kennismaken, ervaren, beleven, begrijpen van het voedselbosstelsel sturend zijn.

Het voedselbos laat twee verschillende voedselbos

typologieën zien. Bij de ene staat het produceren centraal: het productiebos met doorgaande rijen, ingericht op veel productie, rationele oogst en onderhoud infrastructuur. Het andere type staat het natuurinclusieve centraal. Waarbij de rationele wijze van produceren ondergeschikt is aan de biodiversiteit en natuurervaring. Om deze twee types te kunnen onderscheiden is er een padenstructuur voorgesteld die recht doet aan beide systemen. Het voedselbos moet als eenheid, als natuurgoed, te ervaren zijn. Dit geheel krijgt twee padenstelsels die een onderscheid maken tussen bezoeker waarbij beleven, leren, kennismaken centraal staat en een padenstructuur voor het beheren, onderhouden en oogsten leidend zijn.

LANDSCHAPPLAN

Structuurschetsen door Ester van de Wiel + Catherine Visser (DAF architects). Dit plan is onder voorbehoud van wijzigingen.

Augustus 2023

Voedselbos

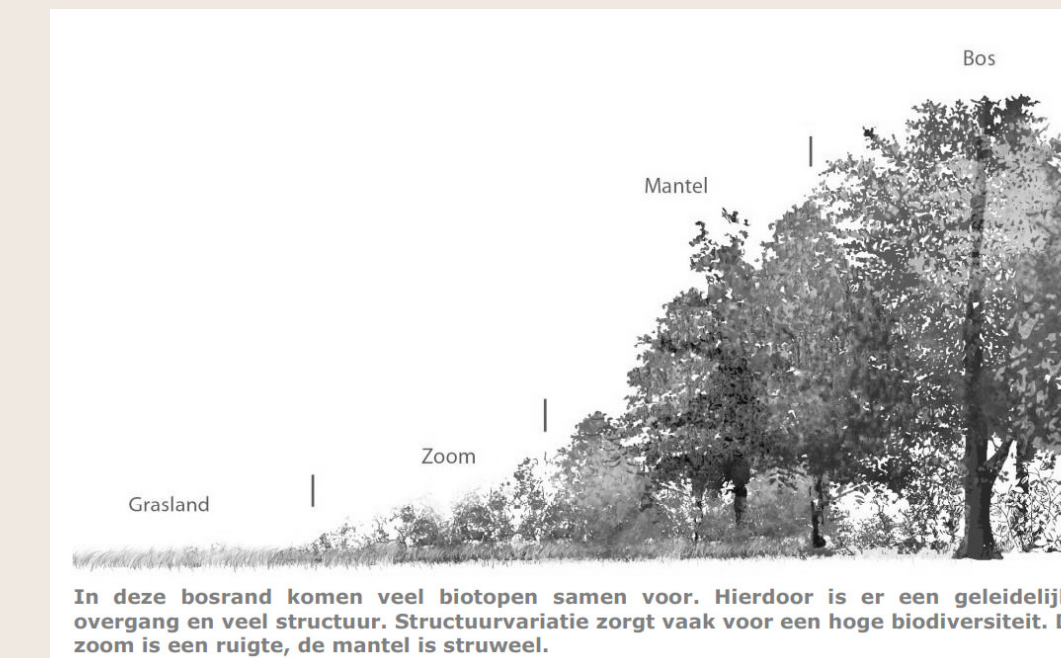
Het voedselbos gebruikt de ordenende principes van een natuurlijk ecosysteem. Het is dus meer dan een bos met wat eetbare planten erin, het gaat erom te tuinieren zoals een bos dat doet. Beheersfuncties zoals zaaien, onkruidbestrijding, plaagbestrijding en snoeien worden door onder meer de juiste plaatsing van bomen, struiken en planten aan het systeem zelf overgelaten. Het resultaat in ons klimaat is een halfopen bos of bosrandbeplanting in verschillende lagen van kruin tot bodem. In landbouwtermen is het voedselbos een meerjarige polycultuur, dat wil zeggen: een combinatie van naast en door elkaar geplante gewassen die meerjarig zijn of zichzelf steeds opnieuw uitzaaient. De beplanting kan tot wel zeven lagen bestaan: 1) kruinlaag (grote bomen), 2) kleine bomen, 3) struiken, 4) kruidlaag, 5) bodembedekkers, 6) wortelgewassen en 7) klimmers (de 'verticale' laag). Ook paddenstoelen en dieren spelen een rol.

Gelaagd systeem

Aan de basis van een voedselbos- of tuin ligt een slim meelaags ontwerp ten grondslag, geïnspireerd op de opbouw van een natuurlijk bos: divers en uitermate duurzaam. De volgende lagen vormen samen een compleet systeem:

1. Kruinlaag- Grote bomen, 8+ m
Walnoot, Linde, Kers, Ginkgo
2. Tussenlaag - Kleine Bomen, Grote Heesters, 3 tot 8m
Mispel, Hazelaar, Cornus, Decaisnea
3. Struiklaag- Kleine heesters, 1 tot 3m
Gojibes, Jostabes, Honingbes, Aalbes, Appelbes, Wijnbes
4. Kruidlaag Kruiden 0,20 – 1m
Smeervortel, Brandnetel, Varen
5. Bodembedekkers 0 tot 0,20m
Aardbei, Postelein, Bosbes, Vossebes, Cranberry
6. Klimplanten: Kiwibes, druiven, Akebia

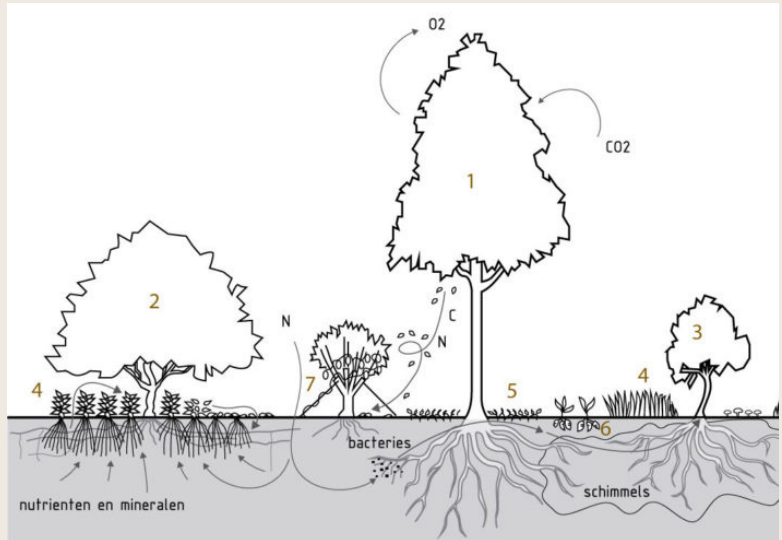
7. Wortels en knollen:
Aardpeer
8. Aquatisch - Plas dras planten
9. Paddenstoelen en schimmels

In deze bosrand komen veel biotopen samen voor. Hierdoor is er een geleidelijke overgang en veel structuur. Structuurvariatie zorgt vaak voor een hoge biodiversiteit. De zoom is een ruigte, de mantel is struweel.

fietspad en natuuroever | eetbaar landschap | voedselbos

Voedselbostuin polderwoningen

01 Uitgangspunt
Er wordt gestreefd naar een variatie in beleving. Dat vertaalt zich naar afwisseling in licht – donker. Open en dicht. Hoog en laag en een grote diversiteit aan bijzondere planten en bomen.

02 Botanische tuin

De tuin is aangelegd als een botanische tuin en bestaat uit een mix van diverse planten variërend van lokale tot uitheemse planten. Veel planten zijn waardplanten en dragen bij aan de biodiversiteit (vlinders, bijensoorten etc.). Het privédeel van de tuin wordt aan weerszijden begrensd door een landschappelijke haag en aan de achterzijde aangegeven door de droge greppel.

03 Droge greppel

Als fysieke grens aan de achterzijde van het perceel dat bij de polderwoning hoort, wordt een ondiepe greppel aangelegd. Net als in de Engelse landschapstuin is deze greppel een grens, maar eentje die de beleving van het groter landschap in het verlengde van de tuin mogelijk maakt. Deze droge greppel is ongeveer 1 meter breed en 30 cm diep. Hier kan vochtminnende oevervegetatie toegepast worden zoals kattestaart, lisdodde, zwanenbloem, iris, watermunt en moerasspirea. Beplanting niet hoger dan 120 cm.

04 Zichtlijn

Er wordt een zichtlijn opgehouden over minimaal de helft van de breedte van het perceel. Met zichtlijn wordt bedoeld de lijn vanuit de woonkamer en terras richting het mandelige deel. In de zichtlijn bestaat de beplanting uit grasvegetatie die qua onderhoud kan variëren van gazon (regelmatig maaien) naar extensief bloemrijk (2 keer per jaar maaien).

05 Botanische border

De helft van het privédeel kan worden ingericht als een gemengde botanische tuinborder. Plantmateriaal bij voorkeur zoveel mogelijk streekeigen (natuurlijk voorkomend in west europa). Bij voorkeur inheems en botanisch. Waarvan 33% eetbare soorten die passen binnen het sortiment van een voedselbosrand.

De andere helft van de privédeel omvat de landschappelijke haag op de erfgrens naar de burens die in breedte kan variëren afhankelijk van de wensen van de bewoner. Daarnaast is er ruimte voor een gemengde botanische tuinborder. Zo veel mogelijk eetbaar. Plantmateriaal bij voorkeur zoveel mogelijk streekeigen (natuurlijk voorkomend in West Europa). Bij voorkeur inheems en botanisch. (Geen exoten zoals azalea). Waarvan 33% eetbare soorten die passen binnen het sortiment van een voedselbosrand: hazelaar, rode bes, vlierbes, braam, daslook etc..

06 Bomen

Elke woning kan een tot drie bomen plaatsen in het privédeel. Bijvoorbeeld omdat er een schaduwplek gewenst wordt. De onderkant wordt opgekrond tot minimaal 3 meter om vrij doorzicht vanuit het huis te geven. (Ue kan er dus onderdoor kijken.). Soorten dienen te passen binnen het sortiment van een voedselbosrand: zure kers, appel, peer, walnoot, pruim.

07 Landschappelijke haag

De landschappelijke haag vormt de grensafscheiding naar de buurtperceel aan de lange zijde van de privétuin en loopt

door in de mandelige tuin om visuele privacy te borgen. Het deel van de voedselbostuin dat tussen twee woningen ligt. De bewoners kunnen onderling de mate van dichtheid bepalen.

Landschappelijke voedselhaag

Het gehele terrein wordt opgedeeld door middel van lange landschappelijke hagen van circa 3 meter breed die van voor naar achteren doorlopen tot aan de waterbufferzone. Deze hagen geven de randen van de kavels aan en vormen het casco van het plan. Een landschappelijke haag lijkt op een Zeeuwse haag: Het is geen strak geschoren haag maar losse wat meer vrijvormende haag met gevarieerde elkaar ondersteunende beplanting. De haag is opgebouwd uit voedselbosrand-beplanting met verschillende hoogtes, bloeiwijze en – tijden en bestaat uit veel waardplanten waarvan minstens de helft inheems is.

07 a

Ze bestaan uit een combinatie van drie verschillende hoogtes van bomen met daartussen een structuur van struiken met een maat die varieert tussen 0,3 en 3 meter hoogte.

07 b

De bewoners kunnen onderling de mate van dichtheid bepalen. De bewoners kunnen in overleg met de terreinbeheerder de mate van dichtheid en de snoei mede bepalen. Op deze wijze wordt de visuele privacy geborgd.

07 c

De voedselhaag aan de voorzijde van de woningen is lager en opener. Er staan enkele individuele markante boomvormen in met een lagere gemengde haagbeplanting.

07 d

Elke woning heeft minimaal een grote boom in de

landschappelijke haag. De onderkant wordt opgekrond tot minimaal 3 meter om vrij doorzicht vanuit het huis te geven. (Ue kan er dus onderdoor kijken.)

08 Houten terras vlonder

Elke woning heeft een terras van een duurzame houtsoort zoals larix of douglashout of thermisch verduurzaamd grenen. Het hout kan geolied worden met een ecologische beschermingsolie in houtkleur. De maximale breedte van de vlonder is "woning + houtenpad vlonder van 120 cm". Maximale diepte is 5 meter gemeten vanaf de kopse gevel. Op dit terras kan een houten tuinkist geplaatst worden voor handgereedschap, tuinstoelen, tuinkussens en kleine tuinspullen. Maat kist is max lxbxh - 300x80x80 cm.

Zonneschermen, partytenten of grote vaste parasols zijn niet toegestaan. Die verstoren het landschappelijke karakter. Als een beschutting nodig is tegen de zon kan er een boom geplant worden die past binnen het beplantingsschema van het voedselbos.

09 Privé oprit

Elke woning heeft eigen oprit die toegang geeft tot de woning. Met halfverharding.

10 Pad naar voordeur

Vanuit de oprit is een pad met halfverharding naar de voordeur van de woning.

11 Bij-, aan- of uitbouwen

Naast heldere hoofdvorm van een langwerpige rechthoek van de woningen worden er geen bij-, aan- of uitbouwen toegestaan om zo de helder opzet te waarborgen.

12 Extra paden

In de privétuinen kunnen met gericht maai-beheer extra paden uitgemaaid worden. Er kunnen sporadisch halfverharde paden of vlakken aangelegd worden. Onder bostuin-eigen halfverharding wordt verstaan: houtsnippers, boomschors, zand of schelpen. Het is niet wenselijk verharde paden aan te leggen.

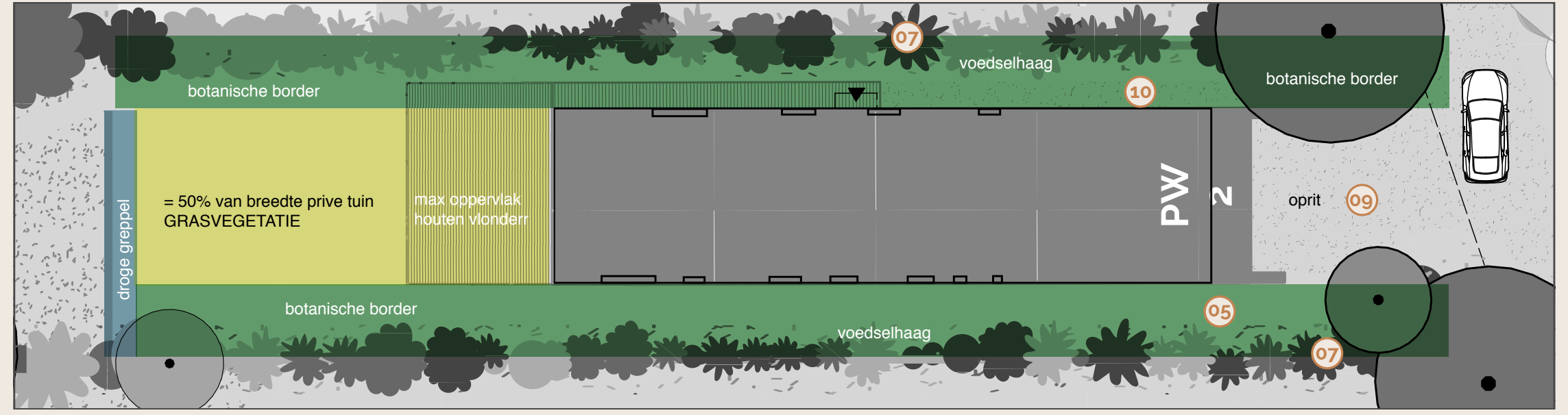
Duurzaam beheer

Er wordt van de bewoners duurzaam en natuurbewust beheer verwacht. Er worden geen chemische bestrijdingsmiddelen of schoonmaakmiddelen gebruikt die in de bodem en het water kunnen komen (kunstmest, algenwering, insectenwering, mierendozen etc.). Bemesting met mate en in overleg met beheerder.

Beeld index

- 1, 5 Referenties voedselbos
- 2. Al aangeplante windhaag langs de sloot
- 3. Bloeiende natuurvriendelijke oevers
- 4. Referentie steiger Voedselbostuin
- 6. Openheid prive-deel Voedselbostuin.
- 7. Wildplukken / oogsten
- 8, 9. Voedsel-bos-pad, gemaaid pad in kruiddlaag
- 10. Karrenspoor als werk-pad

Voedselbos Ketelbroek

Beeldkwaliteitsplan

De collectieve en de privé tuinen worden opgebouwd uit voedselbosrand-beplanting met verschillende hoogtes, bloeiwijze en – tijden, zo veel mogelijk gebruikmakend van inheemse gemengde beplanting, variërend in maat: hoogte en breedte. Op het gehele terrein worden zo veel mogelijk inheemse en voedselbosplanten, -struiken en -bomen toegepast. Denk aan inheemse en botanische soorten fruitbomen, notenbomen, bessenstruiken en kruiden. Van krentenboom tot kastanje, van zwarte moerbeï tot walnoot, van laurier naar wilde marjolein, van daslook naar meidoorn, van rode bosbes tot duizendblad. Kortom een collectieve tuin die natuurlijk aanvoelt.

Door een mooi pallet van beplanting op het hele terrein toe te passen ontstaat er een grote eenheid die het gevoel van ruimte versterkt. De tuin mag meer gecultiveerd dan de mandelige tuin maar beiden vloeien wel in elkaar over. Dus naast deze soorten toe te passen in de mandelige tuin wordt er gestreefd dit beeld zoveel mogelijk door te zetten naar de privétuin.

Collectieve Voedselbostuin

De mandelige tuin wordt ingericht als een collectieve grotendeels eetbare tuin waarbij dicht en open in balans zijn. De doorzichten in de lengte richting vanuit het huis op de mandelige tuin zijn zoveel mogelijk open zodat privé tuin, mandelige tuin en daarachter voedselbos in elkaars verlengde beleefbaar zijn. Op die wijze zet het de structuur van een klassieke polderverkeveling door. Op de randen van de kavels wordt een combinatie van drie verschillende hoogtes van bomen toegepast met daartussen een structuur van struiken.

Bij de keuze voor de beplanting wordt rekening gehouden met de seizoenen zodat beeld en oogst hand in hand gaan. In de zomer bieden goed geplaatste bomen voldoende schaduw en privacy. In het najaar zijn er heerlijk walnoten, appels en kweeperen.

Het collectieve deel wordt zo ingericht dat er plaats is om lekker te eten aan een mooie ruime houten tafel, te zonnebaden op de houten steiger, te lezen op een schaduwrijke bank en te wandelen over uitgemaaide natuurpaden.

De helft van de collectieve tuin bestaat uit ruigte. Dit is bloemrijke schrale grasvegetatie. Daarin worden paden gemaaid. In het verlengde van de erfgrenzen worden de landschappelijke hagen voortgezet en op verschillende plaatsen verbreed.

Collectieve voorzieningen

Er komen collectieve voorzieningen zoals een bank, een (picknick)-tafel en een steiger. Deze worden gemaakt van natuurlijke materialen en hebben een stoere landelijke uitstraling. Het meubilair is steeds geplaatst in het verlengde van erfscheiding tussen de twee woningen en nestelt zich bij de landschappelijke haag.

Er is nu voorzien in een steiger in combinatie met